

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mértékelt árjegyzék szerint számít fel.

Az nekik magas.

A változott idők jeleként ujságolja el a Szentesi Lap f. évi 106-ik számában (r.) főmunkatárs, tehát a Sima-Pintér szövetkezet egyik belfagya, hogy im csoda történt, mert Kristó Nagy István ránt kardot Balogh János védelmére és Bánfalvi Lajos veszi védő szárnyai alá Balogh Jánost és társait a Sima-párt föllépésével szemben. Ezt a védelmet aztán, mint föltöbb tanulságos tényt jegyzi fel a fentnevezett cég belfagya, azt a szellem dűskálkodó megjegyzést fűzvéen hozzá, hogy lapunk — tudvalevően — csak azt szokta védelmezni, akire oka van alkalmazni a bibliai mondást: „ez az én szerelmes fiam, kibem nékem kedvem telik.”

Hát mi nem vitatkozunk (r) úrral, a szövetkezeti cég belfagyaival a *tisztesség* kérdései fölött, ez hiú fáradozás is volna, meg olyan nagy boldogság is, akár a — falra való borsóhányás.

Hanem a közönség tájékoztatására felelevenítjük a legutóbbi orszá-

gos képviselőválasztás egy eseményét, melyben lapunknak és társ-szerkesztőnknek — ezt ma is minden hivalkodás nélkül mondhatjuk büszkén — igen szép és tisztos szerep jutott.

Tehát a legutóbbi követválasztás alkalmakor ki lett adva Szentesen Sima Ferenc által a jelszó, hogy Szentesnek 14 éven át volt és pártra való tekintet nélkül nagyrebecsült és szeretett országos képviselőjét, Törs Kálmánt ki kell tűrni az állásából, hátatlanul ki kell innen lökni, mert hogy ez a Törs Kálmán nem akarta vakon szolgálni Sima Ferenc személyes gyűlölködését és bosszúszomját és nem akarta megbélyegezni Csongrádvármegyét ország-világ színe előtt azokkal a hirhedett interpellációkkal, melyeknek az országgházban való elmondására aztán Sima Ferenc más baleket fogott.

Az arút és gyávva harc, mely akkor Törs Kálmán ellen Szentesen folyt a Simisták részéről Balogh János javára s amelynek egyik attackjában, épp a választási aktus alatt Sima Ferenc a maga kezével püfölte a banda nagydobját a vármegyeház sarkán, — azt hisszük,

sokkal élénkebb kezében fog Szentes józan, elfogottan polgárainak még hosszú időn át élni, semhogy annak minden részletét szükséges legyen itt feleleveníteniünk.

De van egy részlet, amelyre most rá kell mutatnunk a szövetkezeti cég belfagjának cicerós förmédvénye folytán és ez az szerep, melyet ebben a tusában lapunk és társ-szerkesztőnk önként vettek magukra.

Nagyon jól láttuk előre is a harc meddő voltát. Tudtuk, hogy a felzaklatott szenvedélyeket le nem bírhatjuk és a szentesi pozíció Törs Kálmánra elvesztet.

De a biztos vereség tudata sem riasztott vissza bennünket attól, hogy a *tisztesség mellett, a tisztességtelenség ellen* sikra ne szálljunk és kormánypárti voltunk dacára sem haboztunk egy pillanatra sem — Szentes jóhírneve érdekéből — Törs Kálmán jelöltsége mellett foglalni állást és minden erőnket megfeszíteni a *tisztesség* zászlójának megmentésére.

Amennyire lapunk — mint nem politikai — tehette, szolgálta a jó és

TÁRSASÁG.

Az effendi elbeszélései.

Lindau Rezsőtől.

Uj barátom, akinek társaságától még nem egy óra kellemes eltöltését várom s kit rövid időn megszerettem, körülbelül 50 éves férfi, értelmes arccal, lágy, kellemesen csengő hanggal s az előkelő törököket kintető nyugodt mozdulatokkal és csendes beszéddel, melyet gyakran rájuk nevelnek, ha ugyan velük nem születik.

Mert a nyugodt, méltóságos komolyság, török felfogás szerint az istenfélés és vitészég mellett leginkább disziti a férfú.

Barátom büszke lehet az atyjára, aki az ország legfőbb méltóságai egyike volt s akinek rendkívül gondos, tudományos kiképezését köszönheti, mely őt a nyugaton is a művelt körök egyenrangú tagjává avatná.

Élesszemű és szerencsés régiségbúvár, kitünő nyelvtudós és csodálatosan otthonos nyugat irodalmában és műtörténetében. Hosszabb időn át lakott az európai nagy fővárosokban és a vele való társalgás, minden dicsékvéstől menten, szerény módon elárulja, hogy korunk tudósaival és művészeivel élénk összeköttetésben volt, sőt részben még van is. Az alsó Boszporus mellett, Stambultól mintegy órajárányira egy falusi tágas, kényelmes

házban lakik, hol szeretetreméltó vendégszeretettel fogadja látogatóit.

Ez a ház egy körülbelül 10 láb széles és az épület alapjából kiinduló kövezett úttal van a Boszporussal összeköttetésben, úgy hogy a kaikkal — a Boszporuson szokásos keskeny lapos ladikban — közvetlen a bejárat előtt lehet kikötni. A ház mögött az ország-útig illatos cserjék, gyönyörű virágok és jól átpolt fákkal teli nagy kert terül, mely utóbbiak izes gyümölcsöcsel látják el az asztalt.

A vízi oldalon eső lakószobák ablakából a szem gyönyörködve pihen a Boszporus kék vizén, melyből játszadozó delfinek merülnek fel s amely fölött, közvetlenül a víztükröt csapva, nyugtalanul szárnyaló vízi madarak röpködnek nagy rajokban, miket — épp nyugtalan voltukért tolmácslelkének neveznek.

Szemben a házzal a Boszporus ázsiai partjának egy részlete terül, mely itt lankásan emelkedő dombláncolatot képez s amelyet Kuleli — toronyhegyek — néven neveznek, mivel itt az ősidőkben állítólag erőtornyok emelkedtek.

Most moha, cserje és fák födik a tájékat.

Békés, nyájas, barátságos ház az, amelyről itt beszéltek, olyan emberek tartózkodási helye, akik a nagyvilág zaja nélkül is boldogok akarnak és tudnak lenni.

E ház csendes szobáinak egyikében szoktam én összejönni a barátommal s ott örömmel figyelem elbeszéléseit, melyekből nehányat megkísértek az elbeszélő szavaival visszaadni, amennyire emlékezetemet megvisszadták:

I.

Djinn és Manszur.

Szerencsém és nem annyira az érdem volt, hogy viszonylag ifjú koromban néhány nem éppen jelentéktelen küldetéssel biztak meg. Ezért köszönettel tartozom a minden jók adományozójának és meg is köszönöm azt neki naponta.

E küldetések az ország távoleső részeibe vittek s ily módon sok nevezetes helyet és különös embert ismertem meg. Amit látni és átélni: olyan kincs az, amelyen emlékezetem örömmel időz, amint módomban van gondolataimat a mindennapi élet gondjától elterelni.

Szíves örömet is beszéltek ez élményeimről, ha valami jó barátom készségesen figyel szavaimra, mert ekkor újra átélem azt, ami évek előtt örvendeztetett és izgatott; s amint azon fáradozom, hogy az akkor látott képeket és alakokat szavakban híven bemutassam, tisztábban látom őket újfént, mint csendes gondolatimba és álmaimba merültem — lelki szemeim előtt feltűnedezni.

tisztességes ügyet minden ereje megfeszítésével.

És lapunk társ-szerkesztője volt az, aki Törs Kálmán érdekében Budapestre utazott, ott a függetlenségi 48-as párt központi végrehajtó bizottságával a pártkörben, Irányi Dániellel a lakásán, Hermann Ottóval a lakásán és Polónyi Gézával az Arany Sasban a »Kaas-párt« tanyáján értekezett, mindenütt tiszta bort öntve a pohárba, mindenütt előre bocsátva, hogy ő maga szabadelvű párti ugyan, de szentesre a tisztesség kérelmének tekinti, hogy e városra a hálátlanság rütbélyege Törs Kálmán csúfos elrejtésével, formális kidobásával ráne süttessék. És addig fáradozott, kapacitált, informált, hogy végre a függetlenségi 48-as párt Törs Kálmán érdekében akcióba lépett és elküldte Szentesre a jeleseit, hogy itt minden lehetőleg megtegyenek, ha másra nem, annak a biztosítására, hogy az új jelölt nyilatkozatot tegyen, miszerint ő is ahoz a párthoz tartozik.

Nem olyan nagyon régen történtek ezek a dolgok. Törs Kálmán és Irányi Dániel ma már megtértek oda, ahol nem fáj a rüthálátlanság sem. De Hermann Ottó, Polónyi Géza, Olaj Lajos és a többi ma is élő emberek. Reájuk hivatkozhatunk bátran mint tanúkra: kérdezze meg tőlük bárki is, nem így történtek-e ezek, ahogy itt leirtuk?

Nem-e elszenvedtünk itt is akkor ezer a lacsónyugúnyt nyugodtan, kötelességünk hű teljesítésének tudatában és nem-e éppen akcióbalelépéseért verték be akkor éjnek évadján a társ-szerkesztőnk ablakait, a csöcselék rengeteg abcugolása közben,

1869-től 1871-ig Bagdadban laktam. Nagyon fiatal voltam még akkor és beismerem, hogy — bár lelkiismeretesen teljesítem hivatalos teendőjemet és a csudás város régiségeinek is nagy figyelmet szenteltem, még mindig sok üres idő fölött rendelkeztem.

Környezetemben kevés rokongondolkozású lényt találtam s egyet sem korombelit és így előbb szórakozásképen, majd azonban mindinkább fokozódó szenvedéllyel, szép lovak ápolására vettem rá magamat.

Anyagi módom és az általam elfoglalt állás megengedte, hogy rendszeres nevelő istalót tartsak s minthogy ennek szélesebb körben is híre ment, csakhamar mindenfelől lovakat hoztak hozzám, miket rendszerint nemes fajnak dicsértek fel és melyek közt tényleg néhány kitűnő is került.

Addig vásároltam, hogy istalóm megtelt; aztán, hogy helyet nyerjek az ujonnan kinált állatoknak, ismét eladtam a meglevők közül nekem kevésbé tetszőket s minthogy kezdettől volt némi alapfogalmam a loismertben és vásárlásaimban mindég igen óvatosen voltam, rövid időn és nem épen érdemtelenül, kitűnő loismérő hírébe jöttem.

De azért még nem egyszer rászédtek. Mert ki dicsekedhet azzal, hogy csakugyan ismeri a lovakat? Ehez nem elég lovastisztnek lenni és jól lovagolni, vagy állatorvos-

mikor a diadal vad orgiáját ülték az I. 48-as népkörben?

Azt kérdezzük már most: vajon azért igyekeztünk mi akkor megvédelmeznia Sima-had fellépésével szemben a Törs Kálmán szentesi pozícióját, mert a rüthálátlansággal sirba üldözöttre okunk lett volna alkalmazni a bibliai mondást: »ez az én szerelmes fiam, kibem nékem kedvem telik«?

Tett nekünk Törs Kálmán valaha valami szolgálatot? Remélhetjük a győzelmet? Számíthattunk vagy számítottunk arra, hogy — ha esetleg még is győz, — ő, a rendületlen, tisztavízű, antik-jellemű függetlenségi 48-as valaha a mi pártunkhoz, a szabadelvű párthoz csatlakozik, vagy hátából nekünk a saját párta ellen valami jó szolgálatot fog tenni?

Sem nem reméltük, sem nem vártuk ezt soha. De kötelességünknek tartottuk a tisztességért harcolni a tisztességtelenség ellen akkor és ezt kötelességünknek tartjuk ma is és mindenkor, minden viszonyok közt.

S mert ilyen kötelességtudónak ismerjük a megyepártot is és annak minden egyes tagját: ezért van, hogy mi szorosan ehez a párthoz tartozóknak valljuk magunkat, ezért van, hogy e párt közéleti törekvéseit minden erőnkkel támogatjuk.

De ezért van az is, hogy minden olyan törekvést teljes erőnkel támogatunk — pártra való tekintet nélkül — mely a tisztességnek igyekszik érvényt szerezni a tisztességtelenséggel szemben.

Ugyanezt cselekszi Kristó Nagy István is akkor, amikor Szentes város képviselőtestületének egy törvény-

nek lenni és egy löbetséget jól gyógykezelni. — Mondják, hogy Indiában egyes törzsek férfiai a lovak tulajdonságait és hibáit azok arcvonásaiból olvassák ki és ismertem néhány arabot, akik chezt értettek.

De én magam minden lövételt olybá tekintettem s még ma, hosszas gyakorlat után is ezt teszem, mint valami sorshúzást.

A nemes vér nemes vér marad — s erre mindég ügyelek —; de gyakran megesisik — legalább nálunk — hogy a családfát meghamisítják; s aztán, lovaknál épp mint az embereknél vannak jóra vagy rosszra való fiuk és leányok.

Egy napon egy öreg arab olyan lovat vezetett elé, amelyre — mikor megpillantottam — kimondtam, hogy az enyémnek kell lennie.

Középmagas, három éves aranysárga szőrű ló volt, igen szép, mondhatnám barátságos ábrázattal, melynek szeme hűségesen, minden félelem nélkül tekintgetett s amely szeliden türte cirógatásomat, miközben egészen hozzásimult a kezemhez, mint a macska is szokta ha nyájasan játszadozik vele.

Életvidoran ficánkolt a hosszú pórászon, melynél fogva a vezetője tartotta és olyan könnyedén emelgette e közben a lábait, mint ha csak selyempipő födné a patáit.

Djinn volt a ló neve és előkelő szüléktől származott. Kísérletet tettem vele min-

telen közgyűlési határozatát megfölelbezi. És ettől a fölelbeztől nem szabad öt visszatartania annak a gondolatnak, hogy vajon nem-e Balogh János ellen fordul annak a határozatnak az éle, aminthogy bennünket sem tart vissza az igaz szókimondástól, a tisztesség mellett való állásfoglalástól sem az a körülmény, hogy ugyane tisztesség mellett ott áll Balogh János a társaival, sem pedig a szövetségi cég beltagjának, (r.)-nek az az alacsony gyanúja, mintha mi a védő szárnyaink alá akarnók venni ezeket az urakat.

Nem Balogh János, nem a társai mellett von kardot Kristó Nagy István, nem ezeket az urakat vesszük mi a védő szárnyaink alá, hanem igenis küzd Kristó Nagy István a mellett, hogy Szentes város képviselőtestülete törvénytelen határozatokat ne hozzon, mi pedig megvédelmezzük vele együtt a tisztességet és küzdünk a demagógia, a rabulisztika ellen.

Balogh Jánoshoz vagy társaihoz sem Kristó Nagy Istvánnak, sem nekünk semmi közünk. Ha ők oda állanak a tisztesség védelmére: ezzel magukat becsülik meg s ha ezért a meghurcoltatás, megmaratás jut részükhöz — annál becsülendőbb lesz ugyan szilárd megállásuk, de megvédeni e támadások ellen már csak maguk védjék meg magukat, mert erre velük szemben sem lekötelve, sem pedig hivatva nem éljük magunkat.

Ezeket el kellett mondanunk a nagyközönség tájékoztatására, nehogy félrevezettségük.

De csakis erre.

Mert az érdekes szövetséget ezt úgy sem értené meg. Ez neki magas.

den tempóban. Még alig lovagoltak, de úgy latszik, vele született a tudás: miként kell a lovas alatt viselkednie. Hosszas, biztos lépése volt, egy gép szabályszerűségével trabbolt és galoppja könnyed, ruganyos volt.

— Djinn tetszik nekem, szótlan az eladóhoz. Mi az ára?

— Minthogy neked tetszik, felelt az arab; hát meg is tudod majd becsülni. Mondd magad az árt, amelyet érte adni akarsz.

Rövid ideai gondolkodás után megmondtam az összeget és azonnal kész is volt az alku.

Djinn innentől a barátom lett. Egyelőre nem igen lovagoltam hosszasan, mert che még fiatal volt s nem szabad volt nagyon kifárasztani, de csaknem naponta és rendszeresen lovagoltam, s ha hosszabb kirándulást tettem, a visszaúton, Bagdadtól 1—2 mérföldre magam elé kísértetem, hogy egy kis mozgása legyen és magamnak örömet szerezzek. Olyan okos volt, hogy mikor ez többször ismétlődött, a szokott állomáson már türelmetlenül várta a jöttömet s halkan nyertett és lábaival kapált míg csak meg nem pillantott. Messziről megismert s felemelve fejét, hangos, örömteljes nyerítéssel üdvözölt. De más lovak közt néma maradt. Igen, Djinn szép, jó és okos állat volt.

(Folyt. köv.)

Tallian Béla búcsúzása. Tallian Béla, vármegyénk volt főispánja nem jön el többé hozzánk, mert levélben vesz búcsút a vármegye közönségétől.

A volt főispán búcsúlevele, mely a f. hó 5-én érkezett a megyéhez, így hangzik:

„Csongrádvármegye Tökletes Közönségének
Szentelőn.

Ó Császári és Apostoli Királyi Főispánok legkegyelmesebb elhatározásával fölmentetvén saját kérelmemre Csongrádvármegye kormányzása alól, midőn ettől megválok, fogadja a Tökletes Vármegye Közönsége és ennek útján összakosságá szívesen, őszinte búcsúmat.

Nehéz viszonyok között, midőn a vármegye összes közállapotai teljes derouiban voltak és annak társadalmi rendje is fölbomlott, az ellenfelek már ellenségek voltak az elkeseredésig, vettem át a vármegye kormányzatát.

Tudom, hogy a maig elért eredmény nem elég — nekem sem az — azonban oly gyöke-reben elromlott helyzetet rövid két év alatt helyreállítani emberfölötti munka lett volna, de e mellett fokozta annak nehézségét az, hogy két fontos kötelességet reám ruházott vármegye kormányzatát kellett vezennem, a társadalmi téren reám várakozó kötelességeimnek nem jutott phisikai időm mindkét helyen eleget tenni, különösebben még azért is, mivel az agrár-szociális kérdés mind vehemensebben nyomultak itt is, ott is előtérbe.

A jó kezdet azonban megvan, az alapok helyesen van lerakva, építsen a tökletes vármegye közönsége és a pártok vezetői ezen tovább s megvagyok győződve, hogy a befejezés sikerében nemcsak hogy örömkö, azonban a vármegye lakosságának kiszámíthatatlan haszna lesz.

Ellenséget sem mint főispán, sem mint egyén egyet sem hagyok vissza — ellenelet lehet sokat; azonban keserűség emlékeimet a vármegyében még azoknál — s ezt tiszta öntudattal mondhatom — sem fogja kíséreni.

Midőn most egymástól elválnék, e válás csak időleges és csak vármegyéjük ügyeinek vezetésére vonatkozik; mert a közügyek küzd-terén helyes és jó irányban működők útjai egymástól nemcsak hogy el nem válnak, sőt ellenkezőleg azok sokszor találkoznak; legyen szabad nekem hinni és remélnem, hogy ily értelemben a mi útaink érintkezési pontjai is gyakoriak lesznek.

Isten önnel, vezérelje a mindenható kegyelme vármegyéjüket azon az úton, amelyen Csongrádvármegye lakosságának bejéjét, anyagi és szellemi boldogulását elfoják érni. Engem pedig tartanak meg szíves emlékükbén.

Fogadja a tökletes vármegye közönsége tiszteletem nyilvánítását.

Gyulán, 1894. szeptember hó 4-én.

Tallian Béla,
Bécsvármegye főispánja.

Egy havi közigazgatás.

A f. hó 7-én tartotta e havi rendes ülését Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága elég érdekes tárgysorozattal, melyből a nálunk soha ki nem pusztuló fejelelmi ügyek sem hiányoztak.

Igy sorra került Pákulic János horgosi plébánosnak az iskolaszéki elnökségről az okon bejelentett famóz lemondása, mert-hogy ő ellene fejelelmi vizsgálatot mertek elrendelni; továbbá Magyar Elek Szentés városi főjegyzőnek egy föllebbezése, az alispán által ellene elrendelt fejelelmi vizsgálat tárgyában hozott határozat ellen.

De a közérdek szempontjából fontosabb volt mindezeknél Sima Ferencnek egyhangulag elfogadott az a dícséretes indítványa, amelyből kifolyóan a közig. bizottság felterjesztést fog tenni a pénzügyminiszterhez az iránt, hogy az idej aszálra való tekintettel szüntesse be Csongrádvármegye területén, a jövő évi aratás utánig az adobehajtásra szolgáló árveréseket.

Az ülésen Csató Zsigmond dr. alispán elnököl és annak lefolyása a következő volt:

A tárgysorozat előtt az alispán előterjeszti, hogy Tallian Béla főispán lemondása legfelsőbb helyen elfogadott és utódjául Vadnay Andor dr. belügyminiszteri osztálytanácsos neveztetik ki. Indítványozza, hogy a közigazg. bizottság az új főispánt a gyűlésből táviratilag üdvözölje, valamint Tallian Bélának is üdvözöltét fejezze ki, a szt. István-rend kiskeresztjével történt kitüntetése alkalmából. Az indítványokat a bizottság egyhangulag elfogadta.

A közigazgatási előadományok során első a Reinhardt Ferenc csongrádi volt közigazg. ügye volt, aki — bár annak idején — mikor ellene a fejelelmi eljárás folyamatban volt, — minden igényéről a visszatartott fizetésre lemondott, most egyre zaklatja a hatóságokat a visszatartott fizetéséért. Ily kérelmével már minden fórumon elutasították, de újabban ismét ily kérvényt intézett az alispánhoz, melyel szintén elutasítottán, most e határozat ellen föllebbez. A bizottság e föllebbezést is elutasítja.

Ezután a pénzügyminiszternek a Hoffer Antal volt kir. főjegyző idejében el-sikkadt bélyegilletékre vonatkozó rendelkezése olvastatott fel, melyet lapunkban kel-lően ismertettünk s melyet a közig. bizottság tudomásul vesz.

Az algyői artéri hidon való vámszedés igénybevételel a várm. főszámvevő javaslatba hozván, az államépítéseti hivatal utasítatott, hogy az ezen hidon való forgalom statisztikáját tanulmányozva, ha az a forgalom a hidvámjog igénybevételel indokolna, ennek kieszközölését végezt tegyen jelen-tést a bizottságnak.

Fürj Pál csanyi tanító a fejelelmi ügye befejezését kéri. Az ügy kiadatik a megyei ügyészségnek azzal, hogy ezen ügyben az ügyészi véleményét mielőbb terjessze be.

Pákulic János horgosi plébános mint iskolaszéki elnök ellen fejelelmi vizsgálat rendeltetvén el, ennek folytán a nevezett most az iskolaszéki elnöki állásáról való lemondását jelenti be. Pákulicz János e beadványa, illetékes elbírálás végett a fejelelmi választmányának adatik ki.

Magyar Elek Szentés városi főjegyző, Dunaharaszti István alkaptány és Zsiguri László fabiani jegyző ellen az alispán fejelelmi vizsgálatot rendelt el az okon, mert a közreműködésükkel Réhellyi Szabó István egy földdarabja szabálytalannal lett hivatalosan felbecsülvé, mely határozat ellen Magyar Elek föllebbezést adott be.

A határozati javaslat a föllebbezés el-utasítására szól; Sima Ferenc Magyar Elek felmentése mellett száll síkra; Balogh János elfogadja a határozati javaslatot az esetben, ha a kérdéses becslőbizonyítvány kiállításából az illetőkre valami anyagi haszon háruult. Cicatricis Lajos főjegyző, Dobák Béla kir. ügyész és Perczel Kálmán pénzügyigazgatói helyettes szóltak még hozzá a kérdéshez, mire a határozati javaslat elfogadott.

A vármegye 1895. és 1896. évi közüti költségvetése a közigazgatási bizottság ez ülésén lévén megállapítandó, alispán felhívására Albertényi Antal főszámvevő ismertette a költségvetést, a töle megszokott alapoossággal.

Magára e számvevői előterjesztésre alkalmilag még visszatérünk. Itt csak annyit jelzünk ezúttal, hogy a bizottság a költségvetést, Fekete Márton és Sima Ferenc felszólalása és Csató Zsigmond dr. alispán felvilágosító nyilatkozata után — elfogadta s további intézkedés végett az alispánnak kiadati rendelt.

Barakonyi János és 50 társa ellen panaszt tettek Bihar János és társai Szentés város tanácsa, mint első fokú iparhatóságánál, hogy a panaszlottak iparigazolvány nélkül üzik a cipész és csizmadiaipart, Kéri panaszosok, hogy Barakonyi és társait iparigazolvány váltására kötelezze s továbbá — mint később iparigazolványt nyer-

teknek, jelölje ki újból a piaci elárúsító helyüket.

A tanács a panasznak annyiban helyet adott, hogy a panaszlottakat igazolvány váltására kötelezte, de sem meg nem bírságolta őket, sem panaszosok azon kérelmének helyet nem adott, hogy Barakonyi és társainak új elárúsító helyet jelöljön ki.

Ez első fokú iparhatósági határozatot Bihar János és társai megföllebbezték, mire az alispán e határozatot feloldotta, s a városi tanácsot oda útasította, hogy iparigazolványaik szerint jelölje ki árusító helyeiket.

Az alispán határozat ellen most már Barakonyi és társai föllebbeznek a közig. bizottsághoz, mely Sima Ferenc és Cicatricis Lajos dr. főjegyző felszólalására — a második fokú határozat megváltoztatásával, a panaszlott iparosokat az eddigi elárúsító helyük sorrendjében meghagyatni rendeli.

Az ezután következett szakelöadmányok során, a pénzügyigazgatói előterjesztés előtt Sima Ferenc indítványt tett — és igen helyesen az iránt, hogy a közigazgatási bizottság azon kérelemmel forduljon a pénzügyminiszterhez: szüntetné be Csongrádvármegye területén — az idej aszálra való tekintettel — a jövő évi aratás végéig az adók behajtása tárgyában a kielégítési végrehajtást, tehát az árveréseket.

Perczel Kálmán h. pénzügyigazgató azon felvilágosítást adta, hogy a szegedi pénzügyigazgatóság már csaknem hasonló szel-lemben tett előterjesztést a miniszteriumnak, a bizottság Sima Ferenc indítványát egyhangulag elfogadta.

Ülés vége délelőtt fél 12-kor.

Az alföldi munkáskérdés.

A békéscsaba gazdasági egyesület egy lapunknak is megküldött nagyérdékű felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez a munkáskérdés orvoslása dolgában. Az emlékirat anyagát egy tisztán erre a célra választott bizottság állapította meg és Zsinszky István, az egyesület titkára szövegezte. Az emlékirat eszmemenetét a következőkben ismertetjük:

Mindenekelőtt kijelenti, hogy a legszörűbb mértékben objektív akar maradni, nem akarja, hogy akár a gazdaosztály vadolja szocializmus tendenciákkal, akár a munkásosztály magyarázza oda szándékát, hogy a gazdák partját fogva, csupán azoknak érdekeit akarja a munkások igazai ellenében megvédelmezni.

Körvonalozván a békéscsaba agrár-szocializmus helyzetét, kijelenti, hogy a kérdés nem csupán a vagyontalan munkásokra szorítkozik. A házzal, szőlővel, ztelér-telkekkel bíró kisgazdák, fuvarosok, gazdasági és községi cseledek szintén szocialisták, sőt az alattomos bujtogatásban ezek járnak elől.

A mozgalom okai részben anyagiak, részben az ország történelmi fejlődéséből való. Nálunk a közbizottsági intézmények előkészület nélkül találtak a nemzeti osztályt, amely az új viszonyokba nem tudta magát beletalálni és pusztul. Közintézményeink vezetése idegen kezekre szorult, ellenséges elemek intézvény közügyeinket, az elégtelenség felkötöttet, közviszonyaink nagy igényeket támasztottak; midőn önrendelkezési jogainkat visszaszerztük, a szocialis sajtó az alhumnizmus eszelen követeléseit hangoztatta.

Az anyagi okok, amint a munkások hangoztatják: a keresetnek szük volta, a kukoricatermeséln fönnálló uszora; keveselik a napzamatot, dráguljak az aratás, hogy az arató csak 12—14-edét kapja Békéscsaba megyében a termésnek. A szegődményesek silány gabonát kapnak, súlyosnak találják az úti adót, keservesnek találják a kubik-munkát, felpanaszoljaik, hogy a szegény embernek sehol sincs igazsága, kifogásoljaik, hogy a kereső-képes gyermekeiket tölük erőszakkal elvonják és kényszeriskolába küldik; hogy a katonacsaldátogokat legnagyobboldog idejekor szőlőjüket a feyvervieslésre, hogy szabad-ságukat korlátozzák és munkásköröket nem engedélyeznek.

A munkáskérdés orvoslása csupán a gazdák együttes hozzájárulásával képzelhető.

A konkrét panaszokra az egyesület a következőket mondja: Békésvármegyében a gazdasági rendszer egészen megváltozott. Az aratás ma lefolyásában gyors és a munkásra faradtságosabb. Eddig a búzatermést vontatóba hányták, most kérévkébe és keresztékbe kell rakni. Eddig az arató, részben a kukorica letakarítása után, néha karácsonyig a saját igájával csepelt a gazdájának, most néhány hét alatt elvégzi ezt, hozzájárulása nélkül, a cseplőgéppel. A nagy uradalmak létérdeke a gyors export, ez az oka, hogy az aratást két hét alatt mindenütt befejezik. Békésen nem az a gazdálkodás járja, mint a tisztántúli vármegyékben. Azokban az arató már újév táján olyképp szerződik az aratásra, hogy ő végzi a gazdaság egyéb dolgait s ott kap kukoricát, burgonyaföldet uszora nélkül; minden pénzes és szakmányos munkát ezek teljesítenek és így az időfecsérléssel járó munkakeresésnek nincsenek kitéve. A gazdák bizonyára nem változtatták meg Békésen ezt a jó szokást, hanem a munkások, kik az utolsó percig nem szerződnek aratásra, mert tudni akarják, minél lesz a termés? Ez által a felvidéki munkás-invázió fenyegeti a miénkét, mert a gazdaság teheti ki magát az itteni munkások spekulációjának, a helybeli dacolók pedig munka nélkül maradnak. Ezen kell segíteni. Ha a békésmegyeyi munkás annyira óvatossá, be kell hozni az alternatív aratási szerződéseket, mikor a munkás választást természetben, avagy pénzben vegyeci ki részét.

Az egyesület igazgató választmányja beisméri, hogy a kukorica-terméssel sokan visszaélték a gazdák közül. A kukorica majdnem becsesebb az alföldi ember számára, mint a késpénz. Ezért a harmados kukorica-föld keresett és kapós.

Ne csodálkozzunk, hogy a harmados kukorica-földre maguk a munkások licitáltak terhes feltételeket, amelyek most elterjedtek és az úgynevezett üzemi címén oly nehéz a panaszok a gazdáknak. A munkás, mikor kukorica-termésének harmadát megkapja, azt látja be, hogy ingyen dolgozott, de a másik évre mégis csak vállal harmados munkát, mert kukoricára feltétlenül szüksége van. A napszám alacsonyosságát a gazdasági egyesület kénytelen alapnékülnek kijelenteni; sehol oly nagy napszámot nem fizetnek, mint Békésben. Ellenben abban igazuk van, hogy nincs egész éven át munkájuk. A lakosság felszaporodásának körülménye nem lehet ok a szociális elégtelenségre, mert a milyen mértékben a népesség növekedett, a szabályozásokkal annyi terület szaporodott kultúra alá; a kitelepítést, mint remédiumot tehát az egyesület szintén nem sürgeti.

Az utadó terhes és igazságtalan, mert a vagyonatlan napszámok éppen úgy fizet 1 frt 50 kr utadót, mint az, akinek 20 hold földje és háza van. Ez ellen az egyesület feliratot indítványoz a törvényhozáshoz. Az éves cseledek konvencióját, az egyesület szerint szabályozni kell; a konvenció bűzának hektoliterenkint legalább 76 kilogramot kell nyomnia. Altalánosságban nem akar fellépni az egyesület a váddal, hogy a szegény embernek nem tesznek igazságot, de helyi-ül-közzel a munkások állításában van megzavilásra méltó igazság. Ezen úgy kell segíteni, hogy a munkáspanaszokat olyan közös, gazdák és munkásokból álló bizottságra bizzuk, amelynek az 1884-ik XVII. törvénycikkkel az iparos osztálynak kontempláltak.

Az akut bajok ellen való teendőket az egyesület nagyobb szabású akcióval kívánja orvosolni és pedig elodázhatatlannak tartja első sorban a hitelviszonyok rendezését. A regálé-papírokkal, a törvényi intenciója szerint, közösi bankok alapítandók. Miért kérik ez? Hiszen az, hogy a földbirtokra 5 százalékos amortizációs kölcsönök adnak, épp oly szomorú, mint az, hogy a kisgazda és iparos 8—10 százalékra kaphat pénzt. Ezeknek a regálé-papírokból alakított közösi bankoknak nemzetgazdasági hasznát mérlegelni nem lehet. A proletáriátus kevesbítettnek, mert a munkást sem dobnak oda annak, hogy pillanatnyi pénzzavarából élelmi készletének eladásával segítse ki magát.

A föld nélküli való munkások számára

a közöseknek sertés-legelőről kell gondoskodni. Az előjárásoknak nincsen az adó behajtására legyen gondjuk, hanem arra is, hogy a szegény nép adják könnyen megfizethesse. De viszont az állam se foglalja el lanygyra az ő dolgaival. A közigazgatási reform talán új, jobb korszakot hoz.

A közösi földeket nem szabad sehol sem a mostani mód szerint hasznosítani, hanem kisebb parcellákban kell azt kiadni. A gazdasági egyesület a közösek feladatává sorozza olyan alapok létesítését, amelyek az elagott és munkaképtelenné vált kézimunkásokat a koldusbottól megóvnák. A szegényügy rendezése oly szerencsétlen, hogy nem lehet rossz néven venni, ha az oda utaltak nem szívesen veszik igénybe a kör- és szegényházat, ahol velük rosszul bántanak.

A kitelepítést szerencsétlenül ideánk mondja; de miért adják ki, hogy csak egy példát hozzon föl, az állam a tranzverzális út építését más vállalkozásoknak?

Az alföld évek óta szárazsággal küzd. — Az öntöző-tervek itt létérdeket jelentenek. Legalább Békés, Csanád és Csongrád vármegyék öntöző hálózatát el kell készíteni.

A közigazgatás akkor szigorú, ha a munkásra kötelezettséget ró, de arra nincs figyelme, hogy a munkás kevés utánjárassal az igazait megkapja. Végül arra figyelmeztet az egyesület, hogy nem időnkint való fölbuzdulásra, hanem permanens és rendszeres munkára van szükség, ha komolyan akarjuk, hogy a mai állapotokon segítsünk.

Nyit kérdések

Sima Ferenc, a tápei kerület országos képviselőjéhez.

(Állandó rovat.)

1.) Ön az Emke szentesi főkjának az einöke volna. Mi az oka, hogy ön sem választmányi ülést sem közgyűlést még soha nem hívott össze?

2.) Ki volt előbb az Emke szentesi főkjának a pénztárosa, ki a pénztáros mostan és miképpen kezelik a pénzt, melyet a szentesi polgárok tagsági díjban befizettek?

3.) A pusztapéteri hatók bérpénze mennyit kamatozott, mielőtt ön a pénzüket a takarékpénztárban elhelyezte?

4.) Győri Gál István becsületess a mellett függetlenségi 48-as elvhű polgára ennek a városnak és ön ellen nyitlan, hírlapilag olyan vádat emelt, melyet a tisztességérzetnek tiltania kell, magán hagyni száradni. Miért nem tisztázza ön magát hónapok óta a nyilvánosság előtt e vád alól?

Kérdezi:

Egy I. 48-as körtag.

Ujdonságok.

Szentes, 1894. szeptember 8.

— Személyi hír. Cs a t ő Zsigmond dr. alispán a tegnap esti vonattal, V a d n a y Andor dr. főispán látogatására, Budapestre utazott, hogy vele a hivatalos beiktatás idejét megbeszélje. Valószínű, hogy ez a beiktatás az ősz, októberi megyegyűléssel kapcsolatban lesz.

— Tanfelügyelői és iskolaszék. Összeütökös van keletkezében T e r g i n a Gyula dr. tanfelügyelő és a Szentes városi iskolaszék közt, melynek elnöke S i m a Ferenc. A tanfelügyelő ugyanis a f. hó 6-án meglátogatta a polgári leányiskolát, ahol nagy meglepetésére olyan új tanerőt talált, akinek megválasztását nála hivatalosan még nem jelentették be. Minthogy a tanfelügyelő arról is tu-

domással bír, hogy az iskolaszéki ülésekről rendszeres jegyzőkönyvek nincsenek s ha vannak is, ezek jórésze sem aláírva, sem hi-telestíve nincsen, ez okból inkvizíralni kezdte ezeket a dolgokat, aminek következményeként aztán a polgári leányiskola több tanítója — az iskolaszéki elnökhöz intézett beadványban — önmaguk ellen a vizsgálat megejtését kéri. Úgy értesülünk, hogy T e r g i n a Gyula dr. tanfelügyelő maga is azon lesz, hogy itt szigorú vizsgálat tartassék.

— Egy kis háziügy. Nem olyan nagy ideje, hogy B u r i a n Lajos polgármesterrel kellett megküzdenünk, amiért az összes városi s ezek közt a rendőri újdonságok kiadását is eltiltotta a lapunktól. Ez a küzdelem helyes du-lóról azt juttat az alispáni rendelettel, mely a polgármesteri tiltalmat megsemmisítette és különösen a rendőrséget oda utasította, hogy a z e d d i g s z o k o t t m ó d o n a d j a k i l a p u n k n a k a r e n d ő r i h i r e k e t. És ime, már meg újabb kényszerhelyzet elé állít bennünket a rendőri hatalom, e r é l i é s t a p e n t a t, hogy vele küzdünk meg. Mert míg az eddigi g y a k o r l a t a z v o l t, hogy betekinttük az iktatót és abból magunk vettük ki a közzölhető rendőri híreket: A r a d i Kálmán rendőrfőkapitány egyszerre elrendeli, hogy ez többé n e m e r s z e l j e n m e g t ö r t é n n i, hanem majd ő bírálja meg, mit közölünk és az ő utasítása szerint adjuk a rendőri híreket. Hát mi nem vagyunk cseppet se kíváncsiak a rendőri i k t a t ó k ö n y v r e s h o g y a b b a b e v a n e j e g y e z v e, hogy Przemisl Szvatopluk verki- nek, 50 kr. lefizetése ellenében adtak-e kin-tornázár engedélyt vagy nem, avagy hogy az N. R. kórházi ápolat után felmerült költsé-gek behajthatatlanok. De már, hogy a főkapitány úr ítélje meg: mit közölünk és hogyan közöljük — ezt kikérjük magunknak, mert ez a főkapitány úr nem ért. A hírlapiróban — ha igazán az — meg kell lennie a tapintatnak ahoz, hogy helyesen ítélje meg: mi rendőri hír kö-zölhető és melyik van olyan stádiumban, hogy közlése az ügy lebonyolítását veszélyezteti. Ért-se meg már valahára a mi rendőri hatóságunk is, amit a nagyvárások rendőrsége már régtől belátott, hogy a sajtó igen sok szolgálatot tesz a rendőrségnek m e g a n y o m o z a s t á d i u m b a n l e v ő e g y e s e t e k k ö z l e s s e v e l i s, mert nem egyszer e hírlapi közlemények ré-vén vezeti rá a közönség a rendőrséget a tet-tes nyomára. Ne feltégesse tőlünk a rendőri t i t k a i t, melyek n i n c s e n e k e s n e o r r ó l j o n m e g m i n d j á r t, ha kissé megcsipkedjük, mikor ok van rá. S egyet jegyezzen meg ma-gának: hogy a kényszerhelyzetből melybe so-dorni akar bennünket, keressni fogjuk és meg is találjuk a kivezető utat, ahogy megtaláljuk az előző esetben is. Ezt megselekedni nem: csu-pán önmagunk, de a nyilvánosság iránt való kötelezettségünk is, amelyet szolgálunk s amelyet megvédünk a rendőrséggel szemben is.

— Szakaszválasztmányi ülés. A körös-tizsa-marosi ármentesítő társulat bökény-mind-szenti szakaszválasztmányja holnap tartja ülé-sét a társulati házban, a jövő évi költségel-őirányzatának megállapítása végett. A társulat többi szakasza és a központi igazgatóság már kidolgozta a saját költségelőirányzatát, úgy hogy a holnap iles után most már a társulat 1895-ik évi költségvetése összehallatható és rövid időn a közgyűlési tagoknak megküld-hető lesz.

— Kik pályáztak? A Szentes városnál üresedésben levő közsegbirői-foglalmazói állásra kiírt pályázat határideje a f. hó 5-én délután 5 órakor járt le és e lejáratiig az alispáni iktató-nál a következők adták be pályázati kérvé-nyüket: F e k e t e G a b o r, T a r j a n y i L a j o s, L a k o s J á n o s és H o f f e r G é z a.

— A legújabb »szerelemes fiunk.« Lapunk mai számának a közg. bizottság üléseről szóló tudósításban dicsérettel emlékezünk meg S i m a F e r e n c a z »egyhangú helyeslés-sel fogadott indítványáról, hogy a közg. bizottság felterjesztéssel ejjen a pénzügyminiszterhez, az adóbehajtásnak e vármegye területén való beszüntetése tárgyában. Ezek szerint hát S i m a

Ferencet megdicsértük és indítványért. Minthogy pedig a Sims-Pintér szövetkezet (F.) jegyű bankja, a saját lapja f. évi 106-ik számában rákötötte, hogy mi csak azt v e d e l m e z z ü k, tehát bizonyosan csak azt is dicsérik, akire okunk van a bibliai mondat alkalma: *„ez az én szerelme fia m, kibem nekem kedvem telik — ebből most már levonhatná azt a tanulság akárci, is hogy ime Sima Ferenc a mi legújabb szerelme fia m.* No hát, hogy szerelme-e vagy nem; nem tudjuk és nem is kutadjuk. De hogy olyankor nekünk is kedvünk telik benne, amikor a közügyre üdvös dolgot cselekszik, s hogy ilyenkor nem tart vissza bennünket még különbeni demagóg volta sem ilyen érdeme elismerésétől, — ezt megtanulhatja (F.) szövetkezeti belső, aki nem fogná különben elhinni ha mondanók se, hogy mi az ő Sima Ferencét most már magunkhoz tartozónak tartjuk.

— **Makacs öngyilkosjelölt.** Asszonyok jelentették a f. hó 6-án délután hogy es két óra közt a rendőrkáplárnak, egy a túl a kurcai kútnál egy öreg ember vezöközik és a kútnan szándékozik clemészteni az életét. A rendőrkáplár kisetett a megjelölt helyre és éppen időzött jött, hogy a szerencsétlen végzetes tette végrehajtásában megakadályozza. Sándor János IV. tizedbeli lakos volt ez a szerencsétlen. 73 év terhe nyomja a vállát, fél labball tehát már a sirban van; de — mint elődjai — megunta az életét, mert a menyé nagyon rosszul bánik vele. Sándor János pár hét előtt már tett egyszer öngyilkossági kísérletet, mikor a vasártéri kútna akarta magát ölni. De ott is kényelmesen nekivetkőzött az önkényes halálnak és — mint mondják — még azt is bevárta, hogy legyenek a közelében, akik őt a tette elkövetésében megátolják.

— **Tífóztos halál.** Dorosmárol írja tudósítónk, hogy ott a f. hó 5-én délután 5 órakor egy kútna fulladt asszony holttestére bukkantak az emberek. A holttestben, ki fejével lefelé esve és csak a lába látszott ki a vízből, K o r m o s Ágnes 38 éves asszonyra ismertek. Most erőlcen kutatnak az eset részletei után, kiderítendő, vajon öngyilkosság, vagy pedig szerencsétlenség esete forog-e fenn.

— **Bücsűző bíró.** A szegedi törvényszék bírójává kinevezett H u b a c s e k Pál, járásbíróságunk volt albirája, holnap utazik el véglegesen Szentesről, hogy új állását elfoglalja. Bücsűzása alkalmából a helybeli ügyvédi kar estélyt rendez a tiszteletére ma este, a kaszinó éttermében, melyen az ügyvédi kar tagjai és a járásbírósgái tisztviselői vesznek részt.

— **Válasz a szülőknek.** A polgári leányiskolások szülei közül többen intéztek hozzánk kérdést az iránt: mi okon nem hozta lapunk a polgári leányiskola jelen tanévi iskolai értesítését, mikor még a felekezeti népiskolák ily értesítéseit is közöltük? A kérdésöködnöknek a következőket feleljük: A tanítási ügy olyan kérdések, mely iránt mindig a legnagyobb figyelemmel vagyunk s amelynek fejlesztése, előrehaladása mellett küzdeni kötelességünk. De anynyi előzetkenységet elvárunk, sőt azt meg is kell követelnünk az iskolák előjáróitól, legyenek azok iskolaszékek vagy igazgatók, hogy az iskolájukra vonatkozó és a közönségnek — hirlapi közlése — szánt értesítéseiket készen, megfogalmazva küldjék be hozzánk és ne higgyék azt, hogy a sajtó az ő készköteles, alázatos szolgálja, mely helyettük ily értesítéseket megfogalmaz. Nos hát, a jelen tanév megnyitja előtt, mikor az iskolai értesítéseket rendszerint közölni szoktuk, az történt, hogy keresztkötés alatt megkaptuk a szentesi polgári leányiskola múlt 1893—94. évi iskolai értesítőjét és ezen fölül az iskola igazgatójának egy levelet, melyben bennünket arra kér, hogy az 1894—95. iskolai évről vonatkozó értesítést b. lapunk két egymásután következő számában szíveskedjünk közölni. Mint hogy már abban is abszurdumot látunk, hogy nekünk a múlt iskolai értesítőjét csak küldjék meg; minthogy a levélhez semmiféle iskolai értesítői fogal-

mazvány esatolva nem volt; végül pedig, minthogy mi a polgári iskolai igazgatónak sem tollnokai, sem fogalmazói, annál kevésbé szolgálunk nem vagyunk: ennélfogva természetesen, hogy nem közölhetjük azt, amit meg nem kaptunk.

— **Figyelmeztetés.** Az iparosifjú-ujoncok f. hó 23-iki búcsúbáljának meghívót ma és holnap hordják szét. A vigalom rendezőbizottsága felhívja mindazokat, akik tévedésből meghívót nem kaptak, de erre igényt tartanak, hogy ezt a rendezőség bármelyik tagjával tudassák, aki az akaraton kívül esett tévedést készségesen fogja helyrehozni.

— **Bücsű Szegváron.** Szegváron ma van a kisasszonynap bücsűi. Szentesről ma reggel vonultak át szent menetben a búcsújáró hívők a szomszéd községbe.

— **Kényszerűlevél.** A zentai rendőség kényszerűlevéllel küldte haza Szentesre V a s s Eszter férj. F ü s t i M o l n á r Lajosné, a Zentán folytatott erkölctelen üzemei miatt.

— **Eibitangolt jóság.** A n t a l f i István polgártársunk kárára egy telén és egy borjú bitangolt el a f. hó 5-én. Akik erre valami utbaigazítást adhatnak, jelentkezzenek a rendőrségnek.

* **Fogorvos.** R ö d e r M. dr. Budapestről, mint értesülünk, még csak néhány napot szándékozik városunkban tölteni. Felhívjuk e körülményre a segélyt igénybe venni akaró fogbajosok figyelmét.

* **Grünblatt Ignác** kecskeméti nőiuraiktárosnak lapunk mai számában foglalt hirdetésére ez úton is felhívjuk a közönség figyelmét.

* **A kolera vészély idején** jó lesz mindenkinek megismernie a kolera természetét, az ellene alkalmas gyógyszereket és a továbbterjedésének megelőzésére irányuló hatóságai rendelkezéseit. Ez ismeretekből az a megnyugvást fogja meríteni, hogy van óvóeszer a kolera ellen s hogy bizonyos mértékben józan életmóddal mindenki megvédelmezheti magát a megbetegüléstől.

Főleg a mutakozó emésztési zavarokra ügyeljen mindenki, a székrekedésre és diaréára. Az egészséges emésztést mértékletes életmóddal, nehezen emészthető ételektől való tartózkodással, a gyomor meghűtése és általában minden meghűlés elleni óvakodással kell állandóan fenntartani. Az egészséges emésztést kiválóan elősegíti Brady C. gyógyszerész általános ismert Mária celli gyomorcséppje, mely a gyomrot játékosan igazítja és erősíti. A Mária celli gyomorcsépp mindig kitűnőnek bizonyult emésztési zavaroknál és nehézségeknél s évek hosszú sora óta mint kedvelt házi szer van használatban minden családnál a hirtelen megbetegülések első óvszerül.

Kapható a gyógyszerárterekben, üvegecskékben (melynek Brady C. aláírásával kell ellátva lennie) használati utasítással együtt 40 és 70 krért.

A szegedi nőipariskola megnyitása.

A szegedi nőipariskolába a beiratások a jövő 1894—5. tanévre szeptember hó 1-étől szeptember hó 20-ig délelőtt 9—12-ig és délután 3—5 óráig, az igazgatóságnál (Tisza Lajos körút 58. sz. a.) eszközölhetnek.

A nőipariskola két éves tanfolyamába az elemi iskolákat végzett, vagy oly 12 évi életkort betöltött leány növendékek vétetnek föl, akik legalább is folyékonyan olvasni, olvashatónak irni tudnak és az egész számkokkal a négy alapműveletet teljesen értik.

A nőipariskolába lépő tanuló az elemi iskoláról bizonyítványt köteles felmutatni. A továbbképző tanfolyamokba való főlvetélnél elméleti előképzettség igazolása nem szükséges. Ezen tanfolyamokba azonban csak az vehető föl, akik legalább 14-ik életévét betöltötték és eléggé fejlett testalkattal bír.

Az intézetbe belépő növendék 2 forint beiratasi díjat tartozik fizetni.

A tandíj a két éves tanfolyamban havonként 2 ft.

A továbbképző szaktanfolyamokba a fizetési kötelezettség a belépéstől számítottól félévire terjed.

A három havi egyes tanfolyamra, mint fehérenmő-rajzolás, szabás és varrás kézzel és gépen, különféle himzések, művirág, nádszékfona, börmetszés — belépők havonként 5 frtot, tehát a 3 havi tanfolyamra közelítőleg 15 frtot fizetnek.

A tandíjak havonként előre fizetendők az iskola igazgatóságánál.

A két éves tanfolyam tanulói, ha e tanfolyam befejezése után is a továbbképző tanfolyamban bent maradni kívánnak, 4 ft helyett 2 ft tandíjat fizetnek havonként.

Szegényebb sorsú és jó előmenetelű, szorgalmas növendékek úgy a két éves tanfolyamban, mint a továbbképző munka-tanfolyamokban is teljes, esetleg fél tandíjmentességben részesíttetnek.

Szegeden, 1894. aug. 26-án.

A nőipariskola igazgatósága.

Irodalom.

Bródy Sándor kitanó regényírónk komoly kritikai méltatásával foglalkozik a »KÜLFÖLD«-e heti száma, melynek vezércikke egy külföldi nagy regényíró, Ebers lendületes ösmertetése, arcképpel. A ki a honi és külföldi irodalommal alaposan meg akar ismerkedni, az olvassa el e gyönyörű hetilap minden számát; olvassa el Zola »Lourdes«-át, olvassa el Marcel Prévost »Készséggel című szenziatív regényének kritikáját.

A lap negyedevenként 2 ft 60 kr. Kiadóhivatal Nador-utca 15. Egy év alatt valóságos albumot kap az olvasó, a külföldi iros irodalmi albumát. Tessék kérni ingyen mutatványszámot, mellyel készséggel szolgál a kiadóhivatal. A lap külső kiállításának díszességéről az A t h e n a e u m kezekedik.

Budapesti Hirlap. Az újságcsinálás egyik főfeladata: a közönség helyes, gyors s pontos értesítése. Még száz éve sincs annak, hogy a magyar sajtó csak a Bécsből kapott legmagasabb engedéllyel vehetett tudomást a külföld eseményeiről, így is csak hetek múlva. Ma huszonegy óra sem mulhat el, hogy a közönséget ne értesítsük nemcsak hazánk, hanem az egész világ nevezetesebb eseményeiről. Távirat, telefon, eber levelező a világ mind a négy tájkáról s az ország minden népesebb pontjáról hirt adnak mindarról, a mi igényt tarthat a művelt ember érdeklődésére. Tudósításaink e rengetegből kiválogatni és megrostálni, ügyesen és tetszetősen feldolgozni azt, a mi a közönségre nézve szükséges, hasznos és érdekes; ebben a Budapesti Hirlap fennállása óta eddig utól nem ért példaadással járt elől, mert szerkesztőségünk az a meggyőződés vezetni munkájában, hogy a közönség semmit sem várhat el annyira újságjától, mint azt, hogy pontosan, megbízhatóan és lelkiismeretesen legyen tájékoztatva. Ez a közönség igazi anyagi és közmívelődési érdeke, ez a mai szurnalisztika fejlődési iránya.

Ott pedig, nevezetesen azokban a rovatokban, a hol magának a Budapesti Hirlapnak a véleménye, itelete, iránya, karaktere, egyszerű egyénisége nyilatkozik meg, tizennégy évi tűzporba után már mindenki tudja, hogy mit várhat a Budapesti Hirlap-tól.

Az előfizetési föltételek a következők: egy hónapra 1 ft 20 kr; negyedévre 3 ft 50 kr; fél évre 7 ft; egész évre 14 ft. Vidékről legcélszerűbb a postautalványon való előfizetés. Cim: Budapesti Hirlap kiadóhivatala. Budapest, VII kerület, R ö k k S z i l á r d - u t c a 4. s z á m é s J ö z s e f k ö r ú t 5. s z á m.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A világ termése.

A földmivélsügyi miniszter kiadta az ideji válgtermésre vonatkozólag összegyűjtött statisztikai adatokat.

A hivatalos jelentés szerint az ideji termés tavalyhoz képest néhány millió hektoliterrel kevesebb.

Angol, és Francia, Német, Görögországban, Romániában, Kelet-Indiában, az

Amerikai egyesült államokban a termés kisebb volt, ellenben Spanyolország, Portugália, Argentína, Ausztrália és Afrika gabnatermése a tavalyinál kedvezőbb.

Az általános világtermést a jelentés közepesnek mondja. Magyarországra vonatkozólag a jelentés a következő adatokat tartalmazza:

Magyarországon a szeszélyes időjárás, amely már a kora tavasz óta tartott, nagy bajt idézett elő, de azért korántsem kedvezőtlen a termés. A hesszeni legyek az alföldi részeken jelentékeny pusztítást okoztak. Eső egyes vármegyékben alig volt még június havában is — és így az aratás is korán, azaz már június 20-a körül megindult. A szemképződésre a bekövetkezett száraz időjárás elég jó volt, s általában mondható, hogy hazánkban a gabonatermés főképp minőségileg kiválóan sikerült. Mennyiségileg a termés körülbelül 10 százalékkal alant maradt a múlt évünk nemcsak búzából, hanem rozsából is.

Magyarország búzatermése Horvát- és Szlavonország nélkül 40,353.986 métermáza, rozstermése 15,318.450 mm. az elemi csapások levonása nélkül.

Hektoliterekben számítva búzatermésünk tehát 53 millió, rozstermésünk pedig 22 millió, melyből az anyoraizra 50, illetve 21 millió hektoliter csik. Magyarországon (Horvát- és Szlavonországgal) a búzaszükséglet a folyó 1894—95-iki gazdasági évben megközelíti a 30 millió mm. — 38 millió hektoliter, tekintve azt, hogy a kukoricatermés egyes vidékeken nem sikerült. Nem lehetetlen azonban, hogy a fogyasztásra kerülő mennyiség még a 30 millió mm. is meghaladja. Készletünk is van még, de az már csekély. Rozsból a szüksé-

let körülbelül 18—19 millió hektoliter és így a felesleg 2—3 millió hektoliter. Mutatók tehát terméstöbblet: búzából összesen 12—13 millió mm., rozsból összesen 1.80 millió mm.

Az egész világtermés áttekinthetése céljából közöljük itt a következő táblázatos kimutatásokat:

A) bevétel által egészítik ki szükségletüket a következő államok:

	Termet millió hekt.	Éves szükséglet millió hekt.	Hány éves szükséglet millió hekt.
Nagy-Britannia . . .	21.50	82.00	60.00
Franciaország . . .	115.00	124.00	7.00
Németország . . .	36.00	39.00	11.50
Ausztria . . .	16.00	27.00	11.25
Olaszország . . .	42.40	52.00	10.50
Németalföld . . .	2.20	6.00	4.25
Svájc . . .	2.00	6.50	4.24
Belgium . . .	7.50	15.50	9.00
Dánia . . .	1.60	2.50	0.64
Svéd és Norvégia . . .	1.80	4.00	2.50
Spanyolország . . .	34.50	38.00	4.50
Portugália . . .	3.20	5.00	2.00
Görögország . . .	1.20	2.50	1.70
Összesen . . .	294.90	404.00	129.09

B) a kivi elre is termelő államok termése:

	Termet millió hl.	Éves szükséglet millió hl.	Éves szükséglet % 100. helyen.
Olaszország . . .	128.00	100.00	50.00
Magyarország (Horv. és Szl. or.)	53.26	38.00	16.00
Románia . . .	18.00	12.09	7.00
Bulgária és Kelet- Rumélia . . .	11.00	9.00	4.60

Szerbia . . .	3.50	2.40	0.78
Törökország . . .	10.50	9.00	2.00
Kis-Ázsia . . .	20.50	19.00	1.00
Kelet-India . . .	91.00	83.00	8.00
Amerikai egyesült Államok . . .	144.00	133.00	25.00
Kanada . . .	15.50	10.00	5.50
Argentína . . .	41.50	15.00	26.00
Chili . . .	8.50	5.00	3.50
Ausztrália . . .	15.12	10.00	5.00
Algír . . .	6.50	5.50	1.00
Tunisz . . .	5.00	4.00	0.66
Egyiptom . . .	4.50	4.50	—
Fokföld . . .	1.50	1.00	0.55
Összesen . . .	577.88	460.40	156.59

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Üzleti értesítés.

Alólirott, tisztelettel tudatja, különösen a vidéki t. hölgyközönséggel, hogy J a k ó Mihálynak Szentesről történt elköltözésével egész erejével oda fog törekedni, hogy saját

női szabó üzletét

olyan munkás-személyzettel lássa el, mely képes legyen a legsürgősebb posta-megrendelést is nyomban teljesíteni és a t. megrendelők minden igényét kielégíteni.

Igyekeztem különösen oda irányul, hogy a t. megrendelők műhelyemből mindenkor a legdivatosabb ruhákat kapják a legizlésebb kivitelben, mely célból nagy választékú divatlapot járatok és minden évadban személyesen utazom Budapestre a divatot tanulmányozni.

Megrendelhetők nálam őszi és tavaszi kabátok, gallérok, kepek, esőköpenyek, menyasszonyi öltözékek és kelengyék, vattázott vagy szőrmebélésű téli kabátok vagy bundák, a legmáltányosabb áron.

Amidőn a n. érd. hölgyközönséget felkérem, hogy minél tömegesebb megrendelésével megkeressen, ajánlom magamat jóindulatú szives pártfogásukba.

Szentes, 1894. szeptember hó.

3—1

Tisztelettel:

Zsoldos János,
nőszabó.

Lakásom: I. t. kurcaparti-utca 5. szám.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 29-35.

Városi iroda és raktár: PODMANICZKY-ÚTCA 14. — Fiók-raktár KEREPESEI-ÚT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasútekék, mélyítő- és egytetemes aczél-ekék,

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle egy vasútekék, talajmívelő-eszközök,

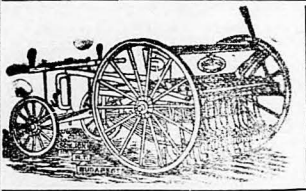
valamint

Schlick-féle szab. „HALADAS” sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlemalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kevétkő és marokrakó arató-gépek és fűkaszaló-gépek, szálítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

18 17

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

Négy hold új törés vekeri föld dinnye alá kiadó. Értekezhetni I. tized 141. sz. alatt Szuloz Károlynál. 2—1

Bolti állványok

teljesen fűszerüzlethez berendezve, eladók (elköltözés miatt) I. tized 690-ik számú, Földvári Nagy Ferenc-féle háznál.

Stammer Jánosné

I. tized 137. számú háznál 3 szobából álló lakás, kert és mellékkeliségekkel együtt haszonbérbe kiadó. 1

Soós Pál

III. tized 14. szám alatti háza és a Sinóros Szabó-féle felső-réti földje eladó.

Ertekezhetni a tulajdonossal.

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váci-körút 57^a sz.

KÜHN EDE

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmulhatlan s több mint 14,000 példányban elterjedt

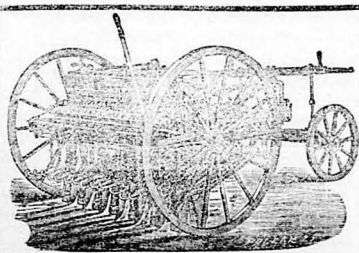
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgepeit leszállított árakon.

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL” legújabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-féle ékek, két és többvasú ékek. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kiftűnő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

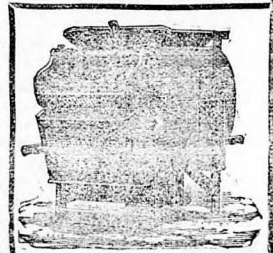

munkaképesség.
VENTZKY-féle
FÜLLESZTŐK.

Szeoska-és répvágók
stb.

Arjegyzekek bérmentve.

Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház
VI., Váci-körút 57^a

Plüsch kabátok és plüsch kepek.

Előleges értesítés!

Van szerencsém Szentes város n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy

kész női ruharaktárral

a szeptember hó 15., 16. és 17-én tartandó országos vásárra Szentesre érkezem.

Dúsan, gazdagon és nagy választékkal berendezett árúraktárban a legújabb divat szerinti köpenyek, atlasz és szörme béléssel; **Adria-bundák** tibet prémmel; **Eskimó-kabátok** perzsiával és angórával prémezve, **Rade-köpenyek**, félhosszú **Rade-köpenyek**, **Mantillok**, **Selyemplüsh kabátok és kepek**, **gyermekköpeny különlegesség**, úgyszintén minden e szakmába vágó legújabb divatú kabátok stb. feltalálhatók lesznek s azokat tisztelt vevőim közt a legjutányosabb áron elárúsítom.

Tavaszi kabátok és kepek, esőköpenyek, gyermekköpenyek az idő előrehaladottsága miatt beszerzési áron alól.

A nagyérdemű közönségnek eddigi bizalmáért, mellyel már 30 év óta megajándékoz, köszönetet mondván, kérem, hogy azt irántam jövőben is megtartani s becses látogatásukkal megtisztelni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

Grünblatt Ignác.

Kecskemétről.

2-1

Rade-köpenyek szörme béléssel.

Köhler Henrik

paksi birtokos tudatja a jószágtulajdonos gazdaközönséggel, hogy ő a paksi földjére mindenféle jószágot elvállal

ősi legeltetésre és teleltetésre,

mostantól 1895. év szt.-György napjáig.

A feltételek:

2 éven aluli lábas jószágnál, mint apró marhát tekintve, feliből;

a 2 éven felüli szarvasmarhát pedig, darabonként 25 frtért.

Ertekezhetni a bővebb feltételekre nézve **Nagy Imre II. tized 205. számú** házánál, Szentesen.

Éves bérbe adatik

búza alá a derekegyházi uradalom ördögösi és szegvári pusztáiban mintegy **360 katasztrális hold**. Az árverés ezen földekre Ördögösön, szeptember hó 10-én, Szegváron az úszatói majorban pedig 11-én, mindenkor reggeli 8 órakor fog megtartatni. 2-2

Első és legrégebb óra- és varrógép-raktár

FELSENBURG BENEDEK ÓRA- ÉS VARRÓGÉP-RAKTÁRA, SZENTESEN.

ALULIROTT tisztelettel felhívom a n. é. közönség figyelmét 21 év óta fennálló óráraktáramra, hol a legjobb szerkeztű **inga-, schwarzwaldi- és ébresztő falórák**, valamint a legfinomabb **svájci zsebórák** arany-, ezüst- és nickel tokokban, valamint mint különlegességek a világhírű **gla-hüti** és **Longines órák** jutányos áron és előnyös részletfizetés mellett kaphatók.

Varrógép-raktárban a legjobb gyártmányú **Howe, Singer** és legújabb és legfinomabb szerkeztű **karikagépek** családú és iparos használatra, valamint **cylinderkar-gépek** és 2 tüvel dolgozó varrógépek cipész számára, két spulnis varrógépek, melybe egész gombolyag cérna belefér, úgy, hogy a cérnagombolyattal az időt nem kell tölteni. Eladás előnyös havi vagy heti részletfizetés mellett is.

Azonkívül a legjobban ajánlhatom dús választékú **aranyozott és barna keretben lévő kép- és tükroraktáramat**, melyeket **részletfizetésre** szolgáltatok, valamint legfinomabb **szemüvegeket**, melyek elsőrangú optikai gyárból kerülnek ki. — **Órák és varrógépek javítását** gyorsan, pontosan és felelősség mellett teljesítem.

Midőn a n. é. közönség 21 év óta működésem iránt tanúsított bizalmát megköszönöm, kérem azt számomra továbbra is tartani.

Kiváló tisztelettel:

FELSENBURG BENEDEK.

26-24

Szentesen, Kossuth-tér, a ref. bérházban.

Ifj. Sarkadi N. Mihály

Nagytökén 56 hold, Bökényben 13 hold földje, előnyös fizetési feltételek mellett, **azonnal eladó**. Értekezhetni III. tized 202. sz. a. lakásán.

Imrei Gyulának

a szelevényi határban lévő **200 hold szántóföldje**, a rajta lévő épületekkel, egészben vagy három részben **haszonbérbe kiadó**. Értekezhetni a tulajdonossal, **Szelevényen**. 2-2

RÖDER M.

gyakorló orvos és fog-szpecialista
BUDAPESTROL.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy Szentesre megérkezve, fogorvosi gyakorlatomat érvényesíteni óhajtom fogoperálás és plombirozással, melyet a mai kor kívánalmai szerint a legjobb kivitelben kész vagyok teljesíteni. — **Műfogakat természetűen készítek.**

Különösen figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek az általam főtallált és Röder név alatt szereplő foghúzó műszert, mely minden fájdalom nélkül a legkisebb foggyökeret is eltávolítja. — **Szajbetegségek gyökeresen gyógyíthatnak.**

Lakásom a Kass-szállodában, 5. szám alatt s rendelék: délelőtt 9 órától 12-ig, délután 2-től 6-ig.

Kiváló tisztelettel:

RÖDER M.

gyakorló orvos és fog-szpecialista.

LEGLŐCSŐBB KÖNYVNYOMDA

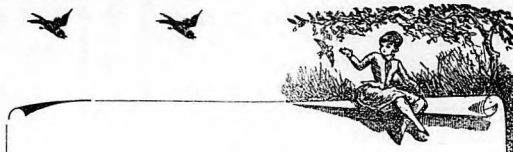
A
„SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Könyvjegyek
kiszármogás — 50 krtól
aranysegélyjű — 1 fdtól
Jegyek 100 darab

Kezesletői
Ejegyzési kártyák
1000 krtól

Menyegzői
Báti meghívók, Tánczrendek

Diszokmányok
Szalag-aranyozás

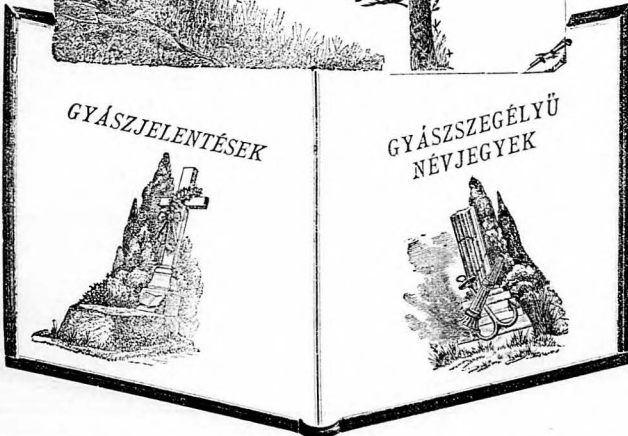

Dizsmunkák
több színnyomásban is

RAKTÁRON:
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVENYEK
ADÓINTÓ-
C Z E D U L Á K
JUTÁNYOS ARBAN

S Z Á M L Á K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORTEKOK
J E G Y Z É K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

GYÁSZJELENTÉSEK

GYÁSZSZEGÉLYŰ
NÉVJEGYEK

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

